

Милан Ђокић

Повољније за нове ликовне иницијативе

За јесење ликовне изложбе седамдесет друге у Краљеву карактеристичан је репрезентативан избор експоната, бројна учесталост уметника, квалитет дела од уметника који су већ потврђивали свој глас, и неке иновације које су од ширег значаја за овај град и уметнике у њему.

Иницијативе које су већ у току континуираног развоја у напређења ликовне културе потврђене су и установљањем трајне ликовне манифестације краљевачких уметника, која ће се одржавати сваке године у данима Октобарских свечаности. Најављена скромно, без лажних ватромета, додуше са несрећним закашњењем, отворена је овогодишња изложба, која је представила ауторе са оним најбољим што је у овогодишњој ликовној продукцији направљено. На овој првој заједничкој изложби излагали су следећи учесници: Стеван Арсић, Драгољуб Босић, Милан Бокић, Драган Јовановић, Милорад Маравић, Павле Поповић, Слободанка Прибаковић, Радош Ракуш, Драган Раденковић и Борђе Симић. Уз иницијативу и организациону спремност Заједнице културе и Радничког универзитета као и уз максималну ангажованост уметничких снага ова манифестација треба да се развије у једно значајно настојање у општим културним токовима.

Трећа по реду изложба ученика ликовне колоније „Магнохром 72” потврдила је свој статус једне добро организоване и радне колоније, што је заслуга Културно — пропагандног центра и добре релације са индустријом Магнохром — пример чија пракса превазилази теоретске поставке о односу индустрије и уметности. Стварајући на овај начин и личним непосредним контактима уметника и радника један активни, живи процес отварања уметничког дела, уочавајући поштовањем, један према другом, физички и уметнички рад, производ и дело, схватање и проникнуће — уметничко дело нашло се у искушењу да се у свој аутохтности пробија и у просторе где не очекује да одмах, од прве буде схваћено и прихваћено. Но, драгоцени појединачни примери првих искустава тих суочавања говоре у позитивном смислу, да може бити и једно органско, биолошко прихватање у душама безазленим и неоптерећеним интелектуалистичким пертурбацијама. У овогодишњем радном састанку колонија учествовали су сликари: Синиша Вуковић, Заре Борђевић, Андреј Јемец, Гордана Лазић, Бранка Марић, Александар Моравски и Владислав Тодоровић.

МОМА МАРКОВИЋ

Мома Марковић је изложио двадесет пет слика из циклуса „Камен и простор“, које су подређене сложеној проблематици у решавању простора, као и могућности за његове појмовне и визуелне претпоставке. Служећи се притом поступком који је до максимума објективизиран, само са интервенцијом намере, он је дошао до необичних и неочекиваних визуелних ефеката увођења у сзотеричне, аморфне, ни констелационе претпоставке простора, што гледаоцу намеће низ асоцијативних момената. Ући у те просторе, отиснути се непознатим и стравичним прстом воћен, и тек у дубокој маршрути без повратка схватити да путоказа није ни било, да га у замршеној структури неће ни бити, али с друге стране тај простор нам нуди и неочекивану поовску магичну лепоту, апострофиране тамне стране душе, визуелно схваћено космичко тамно пространство, неких нама непознатих законитости; пространство црног зрака, или белог одступања, пространство неограничених стања. Тај утисак Марковић је постигао и ограниченом монохромном палетом, неочекиваним структуратама и слободном интерпретацијом композиције.

ЈОРДАН ЕРЧЕВИЋ

Слике које је изложио нама непознати млади сликар Јордан Ерчевић, који је управо и завршио сликарске студије, представиле су га стилском и тематском неуједначеношћу. Портрет, пејзаж, мртва природа и слободно компоноване целине, предмет су његовог интересовања, у чему се избором елемената и занатским приступом добро налази, и по својим колористичким дометима, за шта има смисла, изражава се топлим хроматском палетом, палетом јужног медитеранског сунца и његовим растварањем форми и облика. Да поменемо да се и у схватању портрета ори-

јентише интуитивном, психолошким приступу који није лишан шарма и допадљивости.

МАГНОХРОМ 72'

Добро нам звани опус који је остварио Симиша Вуковић још из времена Медијале наставља у једном свом, особеном континуитету средишних, централних поставки проблема једне интегралне, „класично“ организоване слике, чврсте, кохерентне структуре у којој се нов однос успоставља метафизичким простором и елементима који га испитују. Геометријски елементи коцка, полиедар као функција простора (и времена) крију у себи и заустављено време, могуће време, ефемерношћу тренутака (предмета) које додирујемо само осећањем.

Заре Борђевић се определио непосредном приступу „чисте реалности“ предмета и ствари, онако како се оне пројектују у својој функцији рада. Аплицирајући елементе њихове структуре он на изненађујући начин постиже напетост између материјализације предимензионираних површина и одсутности простора.

Андреј Јемец је насликао две варијације на теме својих садашњих поетских и рафинираних виђења колористичких, светлосних сензација, језиком крајње редуцираних и изнижансираних површина. Озбиљног приступа, строг у избору елемената и њиховом варирању форме за оне минималне трептаје невидљивих покрета светлости, у тежњи за апсолутном чистотом израза, ове слике су нас увеле у просторе ослобођене и чисте вокације боје, као основне и чисте вредности по себи.

Тананим и готово стидљивим зрачењем допиру до нас мртве природе Гордане Лазић у сиво — плавој пригушеној гами, која им даје готово нестварну меланхоличност, а ненаметљивим цртежом исказује се веома рафинирано сликарско осећање.

Бранка Марић припада по стилским и идејним оријента-

По
ве
ља

цијама новој фигурацији. То значи да је поступак директно управан на идеју, без аналитичког поступка, без нејасноћа, све се зна шта је шта. То је концепција велике строгости али и великих захтева на које сликар треба да одговори. Уметност је та која провоцира или коментарише, сања на контрадикторном лежају, а сан је директан, необјашњив и одмах се формира. У сликарском поступку Бранка Марић се служи фотографским пасажом, чистом плохом и сликаним колажом.

Александар Моравски у брзом, већемном поступку апострофира фигуру у једном апстрактно компонованом просто-

ру; притом је у основној поставци извесно „тематизирање“ којег, кад би се ослободиле слике би добиле у чистијој ликовној поруци.

Владислав Тодоровић је из искуства енформела извучао за себе једну интимну оазу, у којој чисто интуитивно може да манифестује смисао за пиктуралне вредности: богату фактуру, организовану форму на смењујућим пасажима у исликавањима паста — лазур. У општој обојености преовлађује вандајк смеби тон који наглашава елеменат земље, као чврсту и поуздану тематску одредницу.